روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع رسانی: www.jamejamonline.ir www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳
■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

چهارشنبه ۱۳ مرداد ۱۴۰۰ | ۲۴ ذی‌الحجه ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست و دوم - شماره ۶۰۰۲ | Wednesday - August 4 , 2021

حدیث روز: تحف‌العقول

امام صادق(ع) فرمود: مؤمن جز به سه خصلت نیک نشود: فهم عمیق در دین، اندازه‌داری نیکو در زندگانی و بردباری بر ناگواری.

واحه: سعدی

همه عمر برندارم سر از این خمار مستی
که هنوز من نبودم که تو در دلم نشستی

امروز در تاریخ:

- روز مباهله پیامبر اسلام(ص) با مسیحیان نجران(۱۰ق)
- انگشتربخشی حضرت امیرالمؤمنین(ع) در حال رکوع نماز
- تشکیل پلیس جنوب در پی انعقاد قرارداد ۱۹۱۵ میان روسیه و انگلیس(۱۲۹۴ش)
- به دستور نخست‌وزیر بوق‌زدن خودروها در تهران و شهرها ممنوع شد.(۱۳۲۹ش)
- افتتاح فرودگاه بین‌المللی مهرآباد در تهران(۱۳۳۷ش)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۳/۱۰ — غروب آفتاب: ۲۰/۰۶
اذان مغرب: ۲۰/۲۵ — نیمه‌شب شرعی: ۰۰/۲۳
اذان صبح (فردا): ۴/۴۰ — طلوع خورشید(فردا): ۰۶/۱۵

وضعیت آب و هوای امروز

تهران	اهواز	اصفهان	اردبیل	بندرعباس	زاهدان	شیراز	گرگان
۳۴ / ۲۴	۴۷ / ۳۲	۳۳ / ۱۹	۲۶ / ۱۲	۴۰ / ۳۱	۳۷ / ۲۲	۳۷ / ۲۲	۳۴ / ۲۴

حکمت ۱۰۷: نهج‌البلاغه

چه‌بسا عالمی را که جهلش از پای درآورد و حال آن که، علمش با او بود و سودش نکرد.

تلنگر

خانه جدید مبارک آقای رئیس جمهور!

علیرضا رأفتی
روزنامه‌نگار

از شما چه پنهان همین حالا که دارید این قسمت روزنامه را می‌خوانید، جواب چند مشتری و مستأجر را در تماس تلفنی و شبکه‌های اجتماعی داده‌ام و با چند مالك و مشاور املاك دیگر بحث کرده‌ام و سر پول پیش و کرایه چانه زده‌ام. تاقبل از این که پیش خودتان فکر کنید لابد حقوق روزنامه‌نگاری کفاف زندگی را نمی‌داده و من زده‌ام در کار خرید و فروش و رهن و اجاره ملك و املاك، باید بگویم نگذارید گمان‌تان همین‌طور برای خودش برود هر جا که خواست. خدا در قرآنش گفته بعضی گمان‌ها گناهند. حالا مگر راننده‌های تاکسی که درباره سیاست خارجه حرف می‌زنند، کنار شغل‌شان به صورت پاره وقت زده‌اند در کار وزارت خارجه؟! من همان روزنامه‌نگارم ولی روزنامه‌نگاری که دنبال خانه می‌گردد. فقط یك مقدار ماجرا پیچیده‌تر از یك جست وجوی ساده است. ترکیبی است از جست وجوی مشتری برای فروش خانه، جست وجوی مستأجر برای اجاره خانه، جست و جوی خانه برای خرید و جست و جوی خانه برای اجاره! همه اینها به طور همزمان باید پیش برود. شاید باورتان نشود ولی پیش بردن همزمان همه اینها از تمام کردن همزمان کباب و برنج هم سخت‌تر است. چرا اینها را می‌گویم؟ می‌خواستم نامه‌ای به رئیس جمهور تازه نفس‌مان بنویسم و بگویم من حال شما را دقیق درك می‌کنم. می‌دانم حال کسی که قرار است به خانه جدید اسباب کشی کند، چه جوری است. نمی‌دانم کاخ ریاست جمهوری چقدر پیش و چقدر اجاره دارد اما چیزی که مطمئنم این است آن خانه اگر یك مالك داشته باشد، آن مالك مردمند. امیدوارم این حرفم بی حرمتی نباشد ولی اگر فقط یك جا بتوانیم بگوییم، کسی برای کسی باید کار کند و خدمت کند، همین جاست. فقط همین جاست که می‌توانیم بگوییم مردم کسی را انتخاب می‌کنند که کارهایشان را پیش ببرد و به‌آنها خدمت کند. البته نمی‌دانم خاصیت آن صندلی‌های پرقدرت کاخ ریاست جمهوری چیست که بعضی‌ها وقتی پشتش می‌نشینند کلا ماجراعوض می‌شود اما امیدوارم این اسباب‌کشی برای همه ما خیر داشته باشد. کلید خانه جدید را که در قفل چرخاندید یاد همه آدم‌هایی بیفتید که در حوزه تحت مدیریت شما درگیر خانه و زندگی و کار و هزار جور دردسر دیگرند.

در روز مباهله، حقانیت اسلام، پیامبر(ص) و اهل‌بیت(ع) اثبات شد

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

همان گونه که دعاکردن و استجابت دعا مراتبی دارد، نفرین‌کردن و برآورده شدن آن هم مراتب و قوانینی دارد. دعا که به لطف و مرحمت نزدیک‌تر است و حال را خوش می‌کند و پر از خیر و برکت است، شاید به زمزمه و صفای دلی و نزدیکی مخلصانه به خداوند برآورده شود اما برآورده‌شدن نفرین به این سادگی‌ها نیست که اگر بود دنیا الان باید زیر و رو می‌شد بس که آدمیزاد، به‌خصوص در این دوره زبانش به نفرین بازتر است تا به دعای خیر. نادر ابراهیمی در کتاب «بار دیگر شهری که دوست می‌داشتم»، تعبیر متفاوتی از نفرین و دشنام دارد. او نوشته: « نفرین، بی‌ریاترین پیام‌آور درماندگی است» و شاید انسان امروز، درمانده‌تر از هر وقت دیگر است که در هر بزنگاه و زمانی که متوجه می‌شود ناتوان‌تر از آن است که بتواند حقش را بگیرد یا درستی حرف و کارش را اثبات کند به نفرین روی می‌آورد. شاید اصلا برای همین است که آسمان شهر انگار کدر شده از نفرین‌هایی که به آسمان رفته اما قبول نشده که اگر می‌خواست هر نفرینی اجابت شود تاکنون باید این کره خاکی از هم پاشیده می‌شد. شاید درمانده و عصبانی شویم و به نفرین روی بیاوریم اما خدایی که آگاهی‌اش محاط بر همه هستی است به نفرین اجازه کارکردن نمی‌دهد.

اتفاق روز مباهله در دوره‌ای که نفرین‌ها بیشتر از هر زمانی است، می‌تواند برای همه ما اتمام حجتی باشد که بدانیم چه زمانی درهای آسمان به روی دعاها باز شده و چه زمانی نفرین اجابت می‌شود. با حجت‌الاسلام سعیدی یکی از کارشناسان برنامه سمت‌خدا هم‌صحبت شدم تا از روز مباهله و مراتب دعا و نفرین برایمان بگوید.

عزیزان پیامبر(ص)

حاج آقا سعیدی درباره روز مباهله می‌گوید: چندین تن از اسقف‌ها و کشیشان عالی‌رتبه مسیحی با لباس‌های فاخر و طلا و جواهرات زیادی که به خود آویزان کرده بودند به مسجد آمدند تا با پیامبر(ص) درباره اسلام گفت‌وگو کنند. پیامبر(ص) اما با آنها سرسنگین برخورد کرد و از مسجد بیرون رفت. مسیحیان دلیل را پرسیدند و گفتند شما که مدعی هستید پیامبر اسلام، پیامبر مهربانی و مردم‌داری است، پس چه شد؟ امیرالمومنین(ع) در پاسخ فرمودند اگر می‌خواهید با رسول اسلام(ص) هم‌صحبت شوید، ساده بیایید بدون لباس‌های فاخر و تکبر. مسیحیان رفتند و با لباس ساده بدون نمادهای اشرافیت برگشتند و با رسول خدا(ص) به گفت‌وگو نشستند درباره دین مسیحیت و اسلام. اما هیچ‌کدام نتوانستند طرف مقابل را قانع و راضی کنند. به همین دلیل قرار شد مباهله انجام دهند به این معنی که به فضای باز و گسترده‌ای بروند و عزیزان خود را بیاورند و به واسطه آنها برای هم نفرین بفرستند تا خداوند کدام یک را بپذیرد و حقانیت آنها را مشخص کند. روز موعود که امروز است، مسیحیان با لشکر و حشم و خدم آمدند و پیامبر اسلام(ص) با چهار نفر؛ حضرت علی(ع)، حضرت فاطمه(س)، امام حسن(ع) و امام حسین(ع) و فرمودند با عزیزانم آمده‌ام تا به واسطه آنها شما را نفرین کنم. مسیحیان وقتی چنین دیدند، مباهله را رها کردند و گروهی از آنها به دین اسلام گرویدند و برخی هم رفتند. چون متوجه شدند همراهان پیامبر(ص) که عزیزان ایشان هستند حتما آنقدر در برابر پروردگار ارج و قرب دارند که نفرینشان اجابت شود. در واقع روز مباهله، پیامبر(ص) عزیزان خود را به مردم معرفی و تاکید کردند آنها واسطه خیر بین دیگر انسان‌ها و خداوند هستند.

سیدالشهدا(ع) ادامه‌دهنده منش پیامبر(ص)

حجت‌الاسلام سعیدی می‌گوید: «روز مباهله به بشریت ثابت کرد پیامبر(ص) برای اثبات حقانیت دین اسلام، آبرو و احترام عزیزترین کسان خود را به میدان آوردند. همان‌گونه که در حادثه کربلا و روز تاسوعا و عاشورا امام حسین(ع) برای اثبات دین جد خود و این که برحق است، با خاندان خود به میدان آمد و عزیزترین کسان خود را در برابر دشمنان قرار داد و شهادت آنها را دید و خودش نیز به شهادت رسید. روز مباهله، رسول اکرم(ص) شیوه و مرام‌نامه ائمه(ع) را پایه‌گذاری کردند. آنها همواره برای اثبات حقانیت اسلام اول از همه عزیزان و خانواده خود را به میدان آورده‌اند. برای همین است که شیعیان در روزهای تاسوعا و عاشورا به قصد قربت به سالارشهیدان(ع) می‌گویند: پدر و مادر و فرزندانم به فدای امام حسین(ع) و خاندان ایشان. چرا که حضرت نیز با خاندان و عزیزان خود به میدان دفاع از اسلام و آزادی آمدند. سال‌های زیادی از روز مباهله و تاسوعا و عاشورا می‌گذرد اما گذشت زمان دلیلی نمی‌شود شیعیان راه و رسم رسول خدا(ص) و ائمه معصومین(ع) را فراموش کنند. ما هنوز از شیوه و منش آنها درس زندگی می‌گیریم و می‌دانیم باید با دوستان ایشان دوست باشیم و با دشمنان آنها، دشمن. ما همیشه به‌یاد خواهیم‌داشت اهل‌بیت(ع) را دوست بداریم و محبت ایشان را در دل نگه‌داریم چون مسلمانیم و پیامبرمان به اهل‌بیت خود بسیار علاقه‌مند بودند و محبت خود را نثار آنها می‌کردند. اگر می‌خواهیم محبت پیامبر را جلب کنیم و زیر سایه ایشان زندگی کنیم باید محبت اهل‌بیت(ع) را اصل زندگی خود قرار دهیم و همیشه به آن تمسک بجوییم.

از نفرین پرهیز کنیم

حاج آقا سعیدی می‌گوید: درست است مباهله، روزی است که قرار بوده نفرین حقانیت را مشخص کند اما این را هم در نظر بگیریم که این اتفاق قرار بوده بین پیامبر اسلام(ص) و گروهی از بزرگ‌ترین اندیشمندان و رهبران دینی مسیحیت رخ دهد آن هم در زمانی که چاره دیگری باقی نمانده بوده. اما برای دیگر مردمان توصیه قرآن و پیامبر و ائمه بر این است تا جایی که امکان دارد از لعن و نفرین بپرهیزیم و این دو را برای شرایط خاص نگه‌داریم برای زمانی که چاره‌ای باقی نمانده. توصیه بر این است حتی برای دشمنان و کسانی که ما را آزار می‌دهند نیز دعای خیر کنیم. امام سجاد(ع) در صحیفه سجادیه بارها تاکید می‌کنند خدایا حرص و غضب مرا به خیر و دعا تغییر بده.

مراتب استجابت دعا

ما دعایی داریم به‌نام دعای توسل که یکی از بهترین ادعیه برای استجابت دعاست. در این دعا ما ائمه‌معصومین(ع) را شفیع قرار می‌دهیم و از آنها که نزد خداوند آبرومند هستند می‌خواهیم ما را نزد خداوند شفاعت کنند. در عرف هم چنین است، ما وقتی کارمان پیش کسی گیر است، شخصی آبرومند را واسطه می‌کنیم تا از اعتبار خود برای ما خرج کرده و کار ما را راه‌بیندازد.

استجابت دعا به زمان و مکان‌های خاصی هم ربط دارد. مثلا شب‌های قدر بهترین زمان برای استجابت دعاست یا روز عید غدیر و روز عرفه. سحر روز جمعه بهترین زمان برای طلب استغفار و استجابت دعاست. زمان خواندن خطبه‌عقد هم یکی از زمان‌های خوب برای استجابت است که بیشتر مردم به دلیل شلوغی و مراسم از آن غافل می‌شوند. در این زمان هم که دو جوان با یکدیگر ازدواج می‌کنند درهای آسمان باز می‌شود و دعا به اجابت نزدیک است. مکان‌ها هم در برآورده‌شدن دعاها مهم است. مساجد و زیارتگاه‌ها مکان‌های خوبی برای دعاکردن هستند و از میان همه این مکان‌ها حرم سیدالشهدا جایی است که دعا به اجابت خیلی نزدیک است.

مقطع حساس کنونی

دوران گذار و راهکار حکیم همراستا

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

در دوران حکومت لیو چانگ، سومین پادشاه سلسله گوانگ‌یو در چین باستان بر اثر برخی نابسامانی‌های اقتصادی که به‌نوبه خود ناشی از برخی نارسایی‌های سیاسی بود، شکاف طبقاتی گسترده شد و وضع معیشت اقشار فرودست رو به وخامت گذاشت. لیو چانگ که خودش جمعه خبردار شده بود طی نشستی با حکمای همراستا سراسر کشور از ایشان خواست با شیوه‌های حکمت‌آمیز مختصات دوران گذار را برای مردم تشریح و ایشان را به خویشتنداری و تلاش بیشتر برای بهبود اوضاع دعوت کنند. مدتی بعد کشاورز فقیری نزد حکیمی از حکمای همراستا رفت و گفت: در اثر کمبود نهاده‌های دامی، خانه خود را فروخته و نهاده دامی خریده‌ام و اکنون همراه همسر و چهار فرزندم در یک اتاق کنار مزرعه زندگی می‌کنم و شرایط سختی دارم. بفرمایید چه خاکی بر سرم بریزم؟ حکیم گفت: الاغ داری؟ کشاورز گفت: بلی. حکیم گفت: از امشب الاغت را نیز داخل خانه بیاور. کشاورز رفت و چنین کرد. چند روز بعد کشاورز بار دیگر نزد حکیم همراستا رفت و گفت: به توصیه شما عمل کردم. اکنون علاوه بر کمبود جا، اتاقمان به طویله تبدیل شده است. حکیم گفت: گاو داری؟ کشاورز گفت: بلی. حکیم گفت: از امشب گاوت را نیز داخل خانه ببر. کشاورز رفت و چنین کرد. وی چند روز بعد نزد حکیم همراستا بازگشت و از سخت‌ترشدن اوضاع و بروز مشکلات بهداشتی شکایت کرد. حکیم گفت: مرغ و خروس داری؟ کشاورز گفت: بلی. حکیم گفت: از امشب آنها را هم داخل خانه ببر. کشاورز رفت و چنین هم کرد. فردای آن روز حکیم یکی از شاگردانش را نزد کشاورز فقیر فرستاد و به وی پیغام داد: از امروز الاغ و گاو و مرغ و خروس را به جای قبلی‌شان برگردان. فردای آن روز کشاورز با هدیه‌ای نزد حکیم بازگشت و گفت: ای حکیم بزرگ با عمل به توصیه‌های شما از دیروز اوضاع‌مان واقعا خوب شده است. جایمان بزرگ‌شده و جا برای خوابیدن همه هست و مشکلات بهداشتی‌مان نیز مرتفع شده است. حکیم لبخندی زد و هدیه کشاورز را گرفت و از وی تقدیر کرد و داستان را در همین‌جا به پایان رساند.

مرور و عبور

جام جم ۲۰۰ سال قبل

«ارتفاع پست» به قلم اصغر فرهادی

فیلم «ارتفاع پست» نام موقت فیلمنامه‌ای سینمایی است که اصغر فرهادی، نویسنده و کارگردان داستان یک شهر آن را نوشته است. این فیلمنامه براساس طرحی از حاتمی‌کیا در مدت زمان حدود دو ماه نوشته شده است. فرهادی درباره فیلمنامه ارتفاع‌پست به جام جم گفت: فیلم درباره آدم‌هایی است که به وسیله هواپیما از شهری جنوبی به شهر دیگری در جنوب می‌روند و تمام داستان فیلم در فضای هواپیما و در مدت یک ساعت‌ونیم تا دو ساعت رخ می‌دهد.

ارتفاع پست براساس یک داستان واقعی نوشته‌شده و فرهادی با آدم‌هایی واقعی که ماجرا را شکل داده‌اند گفت‌وگو کرده و تحقیقات زیادی در این زمینه انجام داده است.(صفحه۳)

«شیطان شب» دادگاهی شد

اولین جلسه از محاکمه علی - ج ۳۷ساله معروف به شیطان شب که متهم به ۱۶قتل عمدی و سرقت‌های متعدد است در شعبه هشت دادگستری شیراز برگزار شد.

این قاتل زمانی دستگیر شد که پس از سرقت منزل فردی به‌نام نوشاد در حالی‌که مسلح بود وقتی از روی دیوار پرید مجروح شد و وقتی به بیمارستان مراجعه کرد کادردرمان به او مشکوک شده و به پلیس اطلاع دادند. او در آگاهی به چند فقره سرقت مسلحانه و قتل اعتراف کرد که از میان آنها می‌توان به قتل یک دانشجو و پیرمرد بازنشسته اشاره کرد.(صفحه۱۴)

رهبر معظم انقلاب در مراسم تنفیذ حکم ریاست‌جمهوری

معیشت مردم در اولویت است

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب در جریان مراسم تنفیذ حکم ریاست‌جمهوری، مردم‌سالاری دینی را حقیقت زنده و درخشان نظام جمهوری اسلامی ذکر کردند. ایشان مردم‌سالاری دینی را والاترین نوع مردم سالاری در جهان برشمرده و افزودند: در جامعه اسلامی مردم با توجه به شان و جایگاهشان در قوانین الهی و در پرتو نور هدایت پروردگار و در چارچوب احکام قرآن و اسلام، سرنوشت اداره کشور را به‌دست می‌گیرند. رهبر انقلاب با اشاره به لزوم شروع و استمرار جدی و بی‌وقفه کار دولت بر تشکیل هر چه سریع‌تر کابینه و همکاری مجلس با دولت در این زمینه تاکید کرده و گفتند: فوری‌ترین کاری که در این دوره جدید باید به آن پرداخته شود توجه به مسائل اقتصادی و معیشتی مردم و در راس همه ایجاد اشتغال است.(صفحات یک و دو)

قیمت ارز و طلا

دلار آمریکا: ۷۹۹۰ریال
پوند انگلیس: ۱۱۲۶۰ریال
مارک آلمان: ۳۵۴۰ریال
فرانک فرانسه: ۱۰۸۰ریال
سکه بهار آزادی طرح قدیم: ۵۷۹۰۰۰ریال
سکه بهار آزادی طرح جدید: ۵۱۹۰۰۰ریال
یک مثقال طلای ۱۸عیار: ۲۴۴۲۵۰ریال
یک گرم طلای ۱۸عیار: ۵۳۰۰۰ریال(صفحه۴)

شکست تیم ملی مقابل قطر

میروسلاو بلاژه‌ویچ، سرمربی تیم ملی فوتبال کشورمان پس از بازگشت از قطر در مصاحبه‌ای گفت: شکست مقابل تیم ملی قطر آخرین باخت ما خواهد بود.

وی افزود: شکست دو بر یک مقابل تیم ملی قطر گرچه برای من اصلا خوشایند نبود اما این شکست باعث بیداری تیم ملی ایران خواهد شد و دیگر در هیچ میدانی شکست نخواهیم خورد.(صفحه۱۵)

ارسال کمک‌های دارویی ایران به افغانستان

رئیس هلال‌احمر افغانستان اعلام کرد: کمک‌های دارویی هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران برای آوارگان شمال افغانستان در اختیار واحدهای درمانی مستقر در استان بدخشان قرار گرفت. عبدالمتین ادراک روز گذشته گفت: کمک‌های دارویی هلال‌احمر ایران که بیش از دو تن بود طی دو روز گذشته از طریق کشور تاجیکستان برای آوارگان شمال افغانستان ارسال شد.(صفحه۱۳)